

Fiche Landelijke Gebieden onder Stedelijke druk

Stand van Zaken per 27 november 2014

Context

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) is aangepast om een antwoord te bieden op de uitdagingen van deze tijd. De laatste jaren zijn hervormingen doorgevoerd, die de sector moderniseren en marktgericht maken. De "Europa-2020" strategie schept een nieuw kader dat het GLB in staat stelt bij te dragen aan een slimme, duurzame en inclusieve groei door een antwoord te bieden op de uitdagingen van onze samenleving, vooral op economisch, sociaal, ecologisch, klimatologisch en technologisch vlak. In november 2010 is een richtinggevende mededeling van de Europese Commissie (EC) verschenen, waarin wordt voorgesteld het Europees Landbouwbeleid te hervormen. In het najaar van 2011 zijn de eerste wetgevende voorstellen gepubliceerd.

Kenmerkend voor de Randstad is de continue interactie tussen de stedelijke agglomeraties en hun landelijke omgeving. Bij de hervorming van het GLB, waaronder ook plattelandsontwikkeling valt, vraagt de vitaliteit van het platteland in stedelijke omgevingen om speciale aandacht; de peri-urbane gebieden. Op 26 juni jl. werd een principe akkoord bereikt rond de hervorming van het GLB voor de periode 2014-2020. De lobbyinzet werkt en lijkt de laatste jaren zijn vruchten af te werpen door de aantoonbare erkenning en vermelding van peri-urbane gebieden in meerdere Europese (nieuwe) wetgeving, Europees Parlement (EP) adviezen en EC-rapporten¹. 2014 is een overgangsjaar: het plattelandsbeleid (2^e pijler) en de gemeenschappelijke marktordening van het nieuwe beleid zijn ingegaan per 2014, de directe betalingen (1^e pijler), waaronder de vergroeningsmaatregelen gaan in per 2015.

Hoofddoel:

Ondersteuning en erkenning krijgen vanuit het EU beleid voor het belang en de noodzaak van het versterken van de vitaliteit van het platteland in de Randstad en rond de stad in algemene zin.

Lobbydoelen:

- zorgen voor een gebieds- of programmagerichte sturing op met name de grondgebonden landbouw in de Randstad vanuit het toekomstige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid waarbij de landbouw integraal meegenomen wordt in gebiedsprocessen;
- streven naar voldoende ruimte voor de Agro Food sector in de Randstad om sociaaleconomische kansen in relatie tot stad-plattelandsverbindingen beter te benutten. Door bijvoorbeeld andere bedrijfsstrategieën te ontwikkelen gericht op het benutten van de nabijheid van de stad en op blijvend kunnen boeren in de veenweiden. De vitale landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied vergen meer aandacht en ondersteuning;
- Inspelen op de kansen en mogelijkheden van het GLB 2014-2020, Horizon2020 en synergie met de andere Europese fondsen op thema's zoals voedsel, recreatie en toerisme, healthy aging, water, energie, werkgelegenheid en zorg.
- De Regio Randstad zal daarbij inzetten op een bredere focus en accentverschuiving binnen het netwerk Peri-Urban Regions Platform Europe (PURPLE), zodat het als instrument nog beter gebruikt kan worden bij de invulling van o.a. de S3-strategie.

¹ EP: Europees Parlement, EC: Europese Commissie

- Voor 2014: Profilering richting het nieuwe EP en het Nederlands voorzitterschap van de EU (in 2016) op gebied van technologische innovaties in de landbouw, Greenports en Agro Food.

Bestuurlijk/ambtelijke trekkers

Bestuurlijk: Elvira Sweet (EU Coördinerend Gedeputeerde)
Bestuurlijk Overleg P4 Landelijke gebieden onder stedelijke druk (Groengedeputeerden Randstad): Jaap Bond (NH), Jan-Nico Appelman (FL), Bart Krol (UT), Han Weber (ZH)
Member Executive Board PURPLE: Bert Gijsberts (FL)
Ambtelijk: Eva Gijbels (NH), Alexander van den Bosch (ZH), Hilde van Velzen-Donker (NH, secretariaat expertgroep)
Expertgroep: Stephan Melis (NH), Jaap van Til (UT), Tirza Molegraaf (ZH), Lucas Mutsaers (ZH), Tsveta Velinova (Haaglanden), Julian Jansen, Truke van Koeverder (beiden DRO Amsterdam) en Hans Koole (FL)

Partners

- Netwerken: PURPLE, Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe (CPMR), Agriregio, Council of European Municipalities and Regions (CEMR), IPO/VNG, Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO), Rural Environmental Development (RED), OECD en ERIAFF².
- Bestuurlijk/politiek: Comité van de Regio's (via gedeputeerde NAT-commissie³), Europese Commissie DG AGRI⁴, Europees Parlement; Commissie Regionale Ontwikkeling (REGI), Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling AGRI, Ministerie van EZ Rijkswaterstaat.

Rol Provinciale Staten: ambassadeur intern en extern

Provinciale Staten (PS) kan belangrijke toegevoegde waarde hebben in het breed uitdragen van het Randstadstandpunt op de toekomst van het Landbouwbeleid en de plattelandsontwikkeling richting 1) het maatschappelijk middenveld en 2) richting de politieke fracties van de Tweede Kamer en het EP.

Beleidskaders

Randstad Strategie Europa 2012-2015, Provinciale Structuurvisies, Agenda Landbouw en Visserij 2012-2016, Structuurvisie Noord-Holland 2040, Natuurbeheerplan 2013, Provinciale Woonvisie 2010-2020, Beleidsvisie Groen, Agenda Vitaal Platteland.

Resultaten – gepleegde acties

De lobby richting het Europees Parlement heeft er voor gezorgd dat de peri-urbane dimensie in verschillende EU teksten is erkend.

Resultaten door gerichte lobby/acties tot op heden zijn onder andere;

² The ERIAFF Network. European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry. Flevoland en Limburg zijn lid. ZH en NH zijn agenda lid. De projectgroep Aanpak Greenports is actief in dit netwerk sinds februari 2014, met name om de onderwerpen van de Greenports onder de aandacht te brengen en andere Europese regio's te vinden op dit onderwerp.

³ NAT: Natuurlijke hulpbronnen

⁴ DG AGRI: Directoraat-Generaal Agriculture and Rural Development (Landbouw en Plattelandsontwikkeling)
Huis van de Nederlandse Provincies
Trierstraat 59-61
B-1040 BRUSSEL, België

www.randstadregion.eu
regio.randstad@nl-prov.eu
T: 0032 (0)2 737 99 57
F: 0032 (0)2 737 99 61

- VERKERK Rapport (CvdR) “naar een integrale benadering van de steden in de Europese Unie” Verwijzing naar het belang van peri-urbane gebieden als onderdeel van de integrale stedelijke agenda.
- STAVARACHE Rapport (CvdR). “Urban-Rural Partnership and Governance” Verwijzing naar het netwerk PURPLE (voetnoot) en het belang van aandacht voor plattlandsgebieden rond de stad.
- PIEPER Rapport (EP). Verwijzing naar peri-urbane gebieden in relatie tot ‘urban-rural partnerships’ in resolutie van het Europees Parlement (rapporteur Markus Pieper) over het 5e Cohesieverslag voor de strategie voor het cohesiebeleid post 2013.
- DURNWALDER Rapport (CvdR). Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2014. Verwijzing naar de specifieke rol en positie van boeren in peri-urbane gebieden of gebieden waar landbouw onder grote druk staat.
- Rapport CITIES OF TOMORROW; challenges, visions, ways forward (EC). De nieuwe stedelijke realiteit wordt in dit rapport gekenmerkt door een peri-urbane ontwikkeling; nieuwe verhoudingen tussen de ‘core city’ en zijn omgeving.
- RURBAN Project, Rural and Urban Partnerships for Sustainable Development (EC, DG Regio) PURPLE is op initiatief van de Randstad (via contacten Urban Intergroup) lid geworden van de Stuurgroep van dit initiatief van DG Regionaal beleid. Een van de principes van dit project is gericht op onder andere de uitkomsten uit het PLUREL project met betrekking tot de negatieve impact van stedelijke ontwikkeling ‘urban sprawl’ op peri-urbane gebieden.
- Het Rapport Souchon (CvdR) m.b.t. het GLB na 2014 maakt expliciet melding van peri-urbane gebieden, platteland rond de stad en hun bijzondere kenmerken en specifieke belemmeringen zoals in de Randstad.
- Het rapport van EP-rapporteur Olbrycht over het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO bevat een verwijzing naar peri-urbane gebieden als evt. doelgebied voor een ‘functional urban area’.
- De rapporteurs Krehl/Van Nistelrooij van de algemene structuurfondsen/ plattlands verordening hebben als hoofdrapporteurs amendementen ingediend ter ondersteuning van peri-urbane gebieden. Peri-urbane gebieden werd uiteindelijk opgenomen in het definitieve onderhandelingsmandaat van het Parlement voor de dialoog. Uiteindelijk worden in de algemene verordening peri-urbane gebieden niet uitgesloten als aandachtsgebied.
- Daarnaast zijn (in PURPLE-verband) concrete tekstvoorstellen aangedragen bij de sleutelpersonen in de AGRI/ REGI commissie in het Europees Parlement m.b.t. het plattlandsfonds en de structuurfondsen. De Randstad heeft hier een grote bijdrage aan geleverd (qua proces/strategie en inhoud). Mede door inzet vanuit de Lobbygroep van PURPLE is er aandacht voor versterkte relaties tussen stad-platteland in de plattlandsverordening.
- Peri-urbane gebieden zijn ook genoemd in het gepubliceerde 7e Actie Programma Milieu.
- Regio Randstad organiseerde op 4 november jl. de General Assembly van PURPLE.

Ruimtelijke Economische OnwikkelStrategie (REOS)/Gezonde verstedelijking

Er is synergie tussen doelstellingen van Regio Randstad, het ministerie van IenM en Rijkswaterstaat. Onderzocht wordt of er in Europa samengewerkt kan worden op het onderwerp REOS/Gezonde Verstedelijking in het algemeen en op de terreinen bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid in het bijzonder.

Huis van de Nederlandse
Provincies
Trierstraat 59-61
B-1040 BRUSSEL, België

www.randstadregion.eu
regio.randstad@nl-prov.eu
T: 0032 (0)2 737 99 57
F: 0032 (0)2 737 99 61

Tijdpad

Datum	Actie	Provinciale Staten
Zomer/najaar 2014	Bepalen/ inbrengen P4 boodschappen bij nieuwe NL'se EP-leden en EC. Voorbereidingen treffen voor evt. kennismakingsgesprekken en seminars vanuit PURPLE.	Geen rol
Zomer/najaar 2014	Verdere uitwerking EU position paper P4 Agro-food sector/ Greenports en strategie bepalen voor positionering en samenwerking richting Brussel. Contact zoeken met andere tuinbouwregio's in Europa, ERIAFF. Contact met het Europees Parlement uitbreiden over de positie van de tuinbouw en de reactie van de EC op het initiatiefrapport van Mc Intyre. Mc Intyre is opnieuw verkozen tot MEP bij de verkiezingen van 2014	Geen rol
7 oktober	Randstad buffet in Brussel	Deelname per provincie
6-9 oktober	Open Dagen Europese Week van Regio's en Steden	Deelname per provincie
4 november	General Assembly PURPLE, round table urban intergroup	Geen rol
April/maart 2015	Ondertekening AISBL in Gent	Geen rol
Zomer 2015	General Assembly PURPLE	Geen rol
Voorjaar 2015	Goedkeuring operationele programma's (POP), aanvang nieuwe programmaperiode	Geen rol